

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ НА "ЕНЕМОНА" АД КЪМ 30.09.2009 г.

1. Информация за дружеството

"Енемона" АД е основано през 1990 год. в гр. Козлодуй. Първоначалната регистрация на колективна фирма "Енемона" е през м. юли 1990 год., по фирмено дело №542/1990 г. на Врачански окръжен съд, през 1994 година с решение № 1323/28,07,1994 год. ва ВОС "Енемона" е акционерно дружество.

- Размерът на регистрирания акционерен капитал към 31.12.2005 г. е **3 700 000** лева, номиналната стойност на всяка акция, независимо от вида ѝ е 1/един/ лев. Акциите са неделими.
- С Решение №710/30,05,2006 г. на ВОС е вписана промяна – увеличение капитала на дружеството от 3 700 000 лева на 4 700 000 лева, чрез издаване на 1 000 000 лева нови акции.
- С Решение № 823/23,06,2006 г. на ВОС е вписана промяна – увеличение капитала на дружеството от 4 700 000 лева на 6 000 000 лева, чрез капитализиране на 1 300 000 лева от фонд "Резервен" на дружеството, чрез издаване на 1 300 000 броя нови акции.
- С решение № 945/02.05.2007 г. на ВОС е вписана промяна в капитала на компанията от 6 000 000 лв. на 9 933 600 лв. чрез капитализиране на 3 933 600 лв. от обложената печалба за 2006 г.
- С решение № 2290/12.12.2007 г. на ВОС е вписана промяна в капитала на компанията от 9 933 600 лв. на 11 933 600 лв. чрез издаване на 2 000 000 /два милиона/ нови безналични акции с право на 1 /един/ глас в общото събрание на дружеството, право на дивидент и право на ликвидационен дял, съразмерен с номиналната стойност на акциите, с номинална стойност 1.00 /един/ лв. всяка една.

Собственост и управление

➤ Относно управлението на дружеството за периода на изготвяне на междинния счетоводен отчет- 01.01.2009 – 30.09.2009 г. няма настъпили промени.

➤ С решение № 945/02.05.2007 г. на ВОС е вписано увеличение на числеността на Съвета на Директорите от 6 на 9 члена:

Дружеството се управлява от съвет на директорите в състав: Дичко Прокопиев Прокопиев, Людмил Иванов Стоянов, Цветан Каменов Петрушков, Богомил Арсенов Спирдонов, Илиан Борисов Марков, Прокопи Дичев Прокопиев, Маргарита Иванова Динева, Валентин Михайлов Стоянов и Георги Замфиров Горанов.

Дружеството се представлява от изпълнителните директори: Дичко Прокопиев Прокопиев, Людмил Иванов Стоянов, Цветан Каменов Петрушков и прокуриста Богдан Дичев Прокопиев, заедно и поотделно.

Дружеството има едностепенна система на управление.

Управителните органи на “Енемона” АД са:

- ✧ Общо събрание на акционерите
  - ✧ Съвет на директорите
  - ✧ Дружеството се представлява от Изпълнителните директори:
    - Дичко Прокопиев Прокопиев,
    - Людмил Иванов Стоянов,
    - Цветан Каменов Петрушков
- И Прокурист: Богдан Дичев Прокопиев

Предмет на дейност

Основният предмет на дейност: строително-монтажна, проектантска, инвеститорска, пусково-наладъчна, ремонтна, сервизна, инженерингова, маркетингова, туристическа, производство, изкупуване, реализация и сервиз на машини, съоръжения, материали, детайли и резервни части и стоки за широко потребление, производство на електрическа енергия, произведена от възобновяеми енергийни източници, проектиране и изграждане на енергийни и енергоспестяващи съоръжения, енергоефективни услуги/ вкл. Обследване, консултиране, проучване, проектиране, конструиране, инсталиране, модернизация, поддръжка, управление и мониторинг на машини, съоръжения и сгради/, консултантски, преводачески, автосервизни, транспортни, ..., както и всички незабранени от законодателството на Република България дейности.

Информация за консолидирания финансов отчет

“Енемона” АД притежава:

“Пирин Пауър” АД

С протокол от Учредително събрание на “ПиринПауър” АД от 04.05.2006 год. се взема решение за създаване на дружеството, с основен капитал 50 000,00 лв. “Енемона” АД участва с 25 000 бр. Акции, което представлява 50% от капитала на дружеството. С Решение №1 от 15.05.2006 год. на СГС-ФО е регистрирано “Пирин Пауър” АД, със седалище и адрес на управление гр. София, район Триадица, ж.к. Иван Вазов, ул. Балша 1, с предмет на дейност: предприемачество, подготовка и реализиране на инвестиционни проекти в енергетиката и телекомуникациите, проектиране, изграждане и експлоатация на енергийни обекти, включително газопреносни и газоразпределителни мрежи, ..., както и всяка друга дейност незабранена със закон.

Участието на „Енемона” АД към 30.09.2009 г. в капитала на “Пирин Пауър” АД е 84% (42 000 броя акции).

“Фонд за енергетика и енергийни икономии-ФЕЕИ” АДСИЦ

С протокол от заседание на Съвета на директорите на “Енемона” АД, е взето решение да участва като учредител на дружество със специална инвестиционна цел по смисъла на Закона за дружествата със специална инвестиционна цел. “Фонд за енергетика и енергийни икономии-ФЕЕИ” АДСИЦ с предмет на дейност: набиране на средства чрез издаване на емисии ценни книжа и инвестиране на набраните средства във вземания /секюитаризация на вземания/, покупко- продажба на вземания, както и извършване на други търговски дейности, пряко свързани с покупко-продажбата и/или секюитаризацията на вземанията. Съгласно Договор-поръчка №84353/21.05.2007г. са продадени 50 000 акции чрез

“Еврофинанс” АД към 30.06.2007 г.; през 3-то тримесечие на 2007 г. са продадени още 26261 бр. акции; През 1-во полугодие на 2008 г. са продадени още 213 211.5 бр. акции. Участието на “Енемона” АД в капитала на “ФЕЕИ”АДСИЦ към 30.09.2009 г. е 70.76% (922 238 броя акции).

“Агро инвест инженеринг”АД

С протокол от заседание на съвета на директорите на “Енемона”АД, проведено на 11.05.2005 год., се взема решение за учредяване на дружеството, като “Енемона” АД записва 99% от капитала. Предмета на дейност на дружеството е закупуване, наемане, арендуване и обработка на земеделски земи, производство, изкупуване, съхраняване и търговия с посадъчен материал /семена и разсад/, извършване на селскостопански мероприятия върху собствена или наета земеделска земя,механизирани услуги със селскостопанска техника, внос и износ на селскостопанска техника / машини и инвентар/, инженерингова и инвестиционна дейност в селското стопанство,....., както и всички други незабранени от закона дейности. Дружеството е вписало на 24.07.2008 г. в Търговския регистър увеличение на капитала. Участието на „Енемона” АД към 30.09.2009 г. е 99.98 % (10 498 110 броя акции).

“Енемона Ютилитис”ЕАД

С протокол от заседание на Съвета на директорите на “Енемона”АД, проведено на 26.11.2005 год., е учредено еднолично акционерно дружество “Енемона Ютилитис”ЕАД, с предмет на дейност: търговия с електрическа енергия, производство, внос и износ на електрическа и топлинна енергия, търговия със зелени сертификати, енергиен мениджмънт, инвестиционно проектиране и консултантска дейност в областта на енергетиката, търговия / вътрешна и външна/ с всички видове енергоносители-след получаване на съответното разрешение/лицензия в предвидените от закона случаи, изграждане и управление на мрежи за природен газ в градските промишлени зони, експлоатация, поддръжка и ремонт на изградени водоизточници, водопроводни мрежи, съоръжения и помпени станции, доставка, захранване и водоснабдяване, пренос и снабдяване с питейна вода, дялово разпределение на количествата изразходвана студена питейна вода, изграждане и управление на канализационна мрежа, предоставяне на телекомуникационни услуги, проектиране и изграждане на телекомуникационни съоръжения и системи в страната и чужбина, събиране, транспорт, третиране и преработка на твърди /битови и промишлени/ отпадъци, пречистване /рециклиране/, на отпадни води /битови и промишлени/ и съответна преработка на каналните наноси, ..., както и всяка друга дейност, незабранена със закон. Дружеството е вписало на 10.08.2008 г. в Търговския регистър промяна в капитала. Участието на “Енемона” АД в капитала на “Енемона Ютилитис” ЕАД е 100% (2 250 000 броя акции).

“Ресурс БГ” ООД

С протокол от заседание на Съвета на директорите на “Енемона”АД, проведено на 21.09.2006 год., е учредено акционерно дружество “Ресурс БГ” ООД, с предмет на дейност: Маркетингова дейност, производствена и търговска дейност, развойна дейност, консултантска дейност, ...както и всяка друга дейност, незабранена от закона. Съгласно вписан договор на 25.08.2008 г. в Търговския регистър, „Енемона” АД прехвърля на Даниел Мирославов Петков 25 дружествени дяла, всеки с номинална стойност 100 лв. Към 30.09.2009 г. “Енемона” АД няма участие в капитала на “Ресурс БГ” ООД .

“Ботуня Енерджи” АД

С протокол от заседание на Съвета на директорите на “Енемона” АД, проведено на 01.12.2006 год., е учредено дружество с ограничена отговорност “Ботуня Енерджи” АД, с предмет на дейност: Търговия с електрическа енергия, производство, внос и износ на електрическа и топлинна енергия, търговия със зелени сертификати, енергиен мениджмънт, инвестиционно проектиране и консултантска дейност в областта на енергетиката, търговия /вътрешна и външна/ с всички видове енергоносители-след получаване на съответното разрешение/лицензия в предвидените от закона случаи, изграждане и управление на мрежи за природен газ в градските промишлени зони, експлоатация, поддръжка и ремонт на изградени водоизточници, водопроводни мрежи, съоръжения и помпени станции, доставка, хранване и водоснабдяване, пренос и снабдяване с питейна вода, дялово разпределение на количества изразходвана студена питейна вода, изграждане и управление на канализационната мрежа, предоставяне на телекомуникационни услуги, проектиране и изграждане на телекомуникационни съоръжения и системи в страната и чужбина, събиране, транспорт, третиране и преработка на твърди /битови и промишлени/ отпадъци, пречистване /рециклиране/ на отпадни води /битови и промишлени/и съответната преработка на калните наноси, облагородяване на замърсените площи, обслужване на града /улично осветление, управление на сгради, паркинги, подлези и др./, озеленяване, поддържане на паркове и градини, парково строителство, както и всяка друга дейност, незабранена от закон. Дружеството е увеличило капитала си на 492 395 лв. и същият е вписан в Търговския регистър на 19.09.2008 г. На 30.09.2009 г. е сключен договор за продажба на 485 895 броя акции от „Енемона” АД на „Енергомонтаж АЕК” АД, след която “Енемона” АД няма участие в капитала на “Ботуня Енерджи”.

ФИНИ АДСИЦ

С протокол от заседание на Съвета на директорите на “Енемона” АД е учредено акционерно дружество ФИНИ АДСИЦ, с предмет на дейност: Инвестиране на парични средства, набрани чрез издаване на ценни книжа, в недвижими имоти /секюритизация на недвижими имоти/ посредством покупка на право на собственост и други вещни права върху недвижими имоти, извършване на строежи и подобрения в тях с цел предоставянето им за управление, отдаване под наем, лизинг, аренда и/или продажбата им. Участието на “Енемона” АД в капитала на “ФИНИ АДСИЦ” към 30.09.2009 г. е 69.23% (450 000 броя акции).

“Хемусгаз” АД

С протокол от заседание на Съвета на директорите на “Енемона” АД е учредено акционерно дружество “Хемусгаз” АД с предмет на дейност: Проучване, проектиране, строеж, внедряване, експлоатация, сервизиране и търговия със специализирано технологично оборудване и технически средства за търговия с течни и газообразни горива; търговия с течни и газообразни горива; лизингова и транспортна дейност; доставка, поддръжка и ремонт на газови уредби и уреди; предприемачество, подготовка и реализиране на инвестиционни проекти в енергетиката и консултантски и инженерни услуги в областта на управление на проекти в енергетиката и индустрията, посредничество на местни и чуждестранни физически и юридически лица и всяка друга дейност, незабранена от закон. Участието на “Енемона” АД в капитала на “Хемусгаз” АД към 30.09.2009 г. е 50% (25 000 броя акции).

“Еско Инженеринг” АД

С протокол от заседание на Съвета на директорите на “Енемона” АД е учредено акционерно дружество “Еско Инженеринг” АД, с предмет на дейност: Консултиране, проучване, проектиране, конструиране, инсталиране, модернизация, поддръжка и/или управление и

мониторинг на машини, съоръжения и сгради, водещи до намаляване на потреблението на енергия, производство и доставка на възли, детайли, машини, съоръжения и инсталации, търговска дейност, производство на електрическа енергия, придобиване и предоставяне на права върху обекти на интелектуалната собственост и ноу-хау, гаранционен и извънгаранционен сервиз на машини и съоръжения, ремонт, реконструкция и строителни работи, представителство и агентство на местни и чуждестранни лица, както и всички други дейности, които не са забранени от законите на република България. Участието на “Енемона” АД в капитала на “Еско Инженеринг” АД към 30.09.2009 г. е 99% (4 950 броя акции по 100 лв.).

“Ломско пиво” АД

С протокол от заседание на Съвет на директорите на “Агро инвест инженеринг” АД от 07.12.2005 год.е взето решение за закупуване на акции от капитала на “Ломско пиво” АД, със седалище и адрес на управление гр. Лом, ул. Александър Стамболийски 43, с предмет на дейност: производство на пиво и свързаните с това дейности и услуги, производство на малцов дестилат, високоалкохолни и безалкохолни напитки, търговска дейност в страната и чужбина, както и осъществяване на всяка стопанска дейност, незабранена от закона. След продажба на акции на Българска фондова борса участието на “Агро инвест инженеринг” АД от 98% към 30.09.2009 г. е 53.26% (2 396 609 броя акции в капитала на “Ломско пиво” АД.

“Солар Енерджи” ООД

Регистрирано с решение №1 на Софийски градски съд от 29.08.2007 г.; предмет на дейност: проектиране, изграждане, мониторинг и поддръжка на системи за усвояване на слънчева енергия с цел производство на електрическа и топлинна енергии, проектиране, изграждане и поддръжка на автономни системи, използващи възобновяеми енергийни източници /ВЕИ/, за електро и топло-захранване, производство и продажба на електрическа и топлинна енергия от ВЕИ, производство на елементи и оборудване на соларни системи и търговия с тях, ...както всякаква друга дейност, незабранена със закон.

Участието на “Енемона” АД към 30.09.2009 г. в капитала на “Солар Енерджи” ООД е 80% (40 дяла по номинална стойност 100 лв.).

“Нео Агро Тех” АД

Регистрирано с решение №3731 на Старозагорски окръжен съд от 07.11.2007 г.; предмет на дейност: проектиране и провеждане на инженерни, мелиоративни, селскостопански, горскостопански и други мероприятия за рекултивация на нарушени терени, придобиване и реализация на селскостопанска продукция, изготвяне на екологични проекти и експертизи, подготовка и реализиране на био-енергийни и технически култури, след получаване на разрешение или лицензия за съответната дейност в предвидените от закона случаи, както и всяка друга дейност, непротиворечаща на закона.

Участието на “Енемона” АД към 30.09.2009 г. в капитала на “Нео Агро Тех” АД е 90% (45 000 бр. акции).

“ТФЕЦ НИКОПОЛ” ЕАД

Дружеството е вписано на 01.04.2008 г. в Търговския регистър с капитал 2 000 000 лв. и предмет на дейност: проучвателна, проектантска, строително-монтажна, пуско-наладъчна, ремонтна, сервизна, инженерингова дейност; производство и продажба на електрическа и топлинна енергия от различни енергоносители, в т.ч. и от възобновяеми енергийни източници, търговия с електрическа и топлинна енергия, внос и износ на електрическа енергия – след получаване на съответното разрешение/лицензия в предвидените от закона

случаи; консултантска дейност в областта на енергетиката; търговия (вътрешна и външна) с всички видове енергоносители; производство на и търговия с биогорива; промишлено и гражданско строителство, монтаж и ремонт на електросъоръжения, електроцентрали, пречиствателни съоръжения, промишлено и технологично оборудване и др. незабранени от закона.

Участието на „Енемона” АД към 30.09.2009 г. е 100 % (2 000 000 броя акции).

“ЕНЕМОНА-ГЪЛЪБОВО” АД

Дружеството е вписано на 08.05.2008 г. в Търговския регистър с капитал 2 250 000 лв. и предмет на дейност: проектантска, инвеститорска, строително-монтажна, пуско-наладъчна, ремонтна, сервизна, инженерингова, маркетингова, туристическа, посредническа, рекламна, търговска (вкл. внос, износ); производство на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници; проектиране и изграждане на енергийни и енергоспестяващи съоръжения; енергоефективни услуги и други, незабранени със закон дейности.

Участието на „Енемона” АД към 30.09.2009 г. е 91.11 % (2 050 000 броя акции).

“НЕВРОКОП-ГАЗ” АД

Дружеството е вписано на 03.07.2008 г. в Търговския регистър с капитал 50 000 лв. и предмет на дейност: проучване, проектиране, изграждане, пуско-наладъчни работи и експлоатация на газоразпределителни мрежи – ниско, средно и високо налягане, доставка, поддръжка и ремонт на газови уредби и уреди, търговия /вътрешна и външна/ с всички видове енергоносители;

Участието на „Енемона” АД към 30.09.2009 г. е 90 % (45 000 броя акции).

“ЕМКО” АД

Дружеството е вписано в Търговския регистър при ПОС под №1121, том 21, стр.389 по фирмено дело №920/1997 г. и е с предмет на дейност: проектиране, строителство, монтаж и ремонт на енергийни промишлени и битови обекти и обекти на газификация в страната и чужбина, производство на нестандартно оборудване, метални конструкции, резервоари, съоръжения, ел. оборудване за страната и чужбина, външна и вътрешна търговия, услуги;

Дружеството е вписало на 06.01.2009 г. в Търговския регистър промяна в капитала, която е отразена в отчета на дружеството към 31.12.2008 г.

Участието на „Енемона” АД към 30.09.2009 г. става 77.36% (1 868 751 броя акции).

“РЕГИОНАЛГАЗ” АД

Дружеството е вписано в Търговския регистър съгл. Протокол от Учредителното събрание от 25.06.2008 г. с предмет на дейност: проучване, проектиране, строеж, внедряване, експлоатация, сервизиране и търговия със специализирано технологично оборудване и технически средства за търговия с течни и газообразни горива, лизингова и транспортна дейност, доставка, поддръжка и ремонт на газови уредби и уреди, предприемачество, подготовка и реализиране на инвестиционни проекти в енергетиката, консултантски и инженерни услуги в областта на управлението на енергетиката и индустрията, посредничество на местни и чуждестранни физически и юридически лица и всяка друга дейност, незабранена от закон.

Участието на „Енемона Ютилитис” ЕАД в „Регионалгаз” АД към 30.09.2009 г. е 50% (25 000 броя акции).

2. Основни положения от счетоводната политика

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Настоящият финансов отчет е изготвен в съответствие с изискванията на Международните счетоводни стандарти приети от Борда на Международните счетоводни стандарти, утвърдени в Република България, Закона за счетоводството в България и утвърдената от ръководството на дружеството счетоводна политика.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи по тяхната справедлива стойност, както това е посочено на съответните места, на базата на действащото предприятие и на принципа на начисляването.

Към датата на междинния финансов отчет има обяснение на събитията и сделките, които имат значение за разбирането на промените във финансовото състояние и резултатите на предприятието от датата на последния годишен отчет

Всички данни към 30.09.2009 год. са представени в настоящия финансов отчет в хил. лв.

2.2. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за:

- баланс към края на текущия отчетен период и сравнителен баланс към края на непосредствено предхождащата финансова година,
- отчети за доходите за текущия отчетен период и с натрупване за текущата финансова година до настоящия момент със сравнителни отчети за доходите за съответните сравними отчетни периоди на непосредствено предходната финансова година,
- отчет, посочващ промените в собствения капитал кумулативно за текущата финансова година до настоящия момент,
- отчет за паричния поток кумулативно за текущата финансова година до настоящия момент със сравнителен отчет за съответния период за непосредствено предходната финансова година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.3. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки

Изготвянето на финансовия отчет по международните стандарти изисква от ръководството да приложи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки, които се отнасят до докладваните активи и пасиви, оповестените условни активи и пасиви, както и до признатите приходи и разходи за периода.

Всички те са извършени на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към датата на изготвянето на финансовия отчет. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия финансов отчет.

2.4. Приходи

Приходите се признават на база принципа за начисляване и съпоставимост до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

При продажбите на стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи, произтичащи от тяхната собственост преминават в купувача.

2.5. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите приходи и разходи се включват в отчета за приходи и разходи, като се посочват диференцирано и се състоят от: лихвени приходи, курсови разлики от валутни операции и банкови такси и комисионни.

2.6. Сделки в чуждестранна валута

Сделките извършени през периода, деноминирани в чуждестранна валута са превърнати в български лева по курса на съответната валута на датата на сделката. Активите и пасивите, деноминирани в чуждестранна валута са преизчислени по заключителния курс на Българска Народна банка, която е централна банка на България, към балансовата дата.

Получените от това печалби и загуби са представени в отчета за приходите и разходите.

Считано от 1 януари 1999 година българският лев е фиксиран към общата Европейска валута - ЕВРО - при курс 1,95583 лева за 1 ЕВРО. БНБ определя обменните курсове на българския лев към другите чуждестранни валути, използвайки курса на ЕВРО към съответната валута на международните пазари.

2.7. Дълготрайни материални активи

Дълготрайните материални активи са представени в счетоводния баланс по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване дълготрайните материални активи се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на дълготрайните материални активи е препоръчителният подход по МСС 16 – цена на придобиване, намалена

с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка. След първоначалното признаване, активите от клас „Сгради” и клас "Земни" се отчитат по преоценена през 2007 г., намалена с натрупаната загуба от обезценка. Справедливата стойност се определя чрез оценка, която се извършва от професионален лицензиран оценител.

Методи на амортизация

Дружеството начислява амортизация на дълготрайните активи, съобразно полезния живот на отделните активи, определени от ръководството на дружеството за всеки клас активи, като се прилага линеен метод на амортизация.

Амортизация не се начислява на земите и на активите, които са в процес на изграждане или доставка.

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановителната им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановителна стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановителната стойност на активите. Възстановителната стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: нетна пазарна цена или стойност в употреба. За определянето на стойността в употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за приходи и разходи.

2.8. Нематериални дълготрайни активи

Нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване или себестойност и се амортизират по линеен метод на база очаквания им срок на полезен живот. Амортизационният срок е съобразен с юридическите права, които дружеството притежава върху отделните активи – търговски марки.

Разходите за изследователска дейност се признават за разходи в периода на възникването им. Възникналите разходи по проекти за развойна дейност се признават за нематериални дълготрайни активи, когато от тях се очаква да се генерират бъдещи икономически изгоди. В случаите, когато експертните оценки не могат да установят наличието на такива бъдещи стопански изгоди се признават за част от нетната печалба или загуба за периода. Разходите за развойна дейност, които вече са били признати за текущи разходи, не могат да бъдат признавани за нематериален дълготраен актив в следващ период.

Когато съществуват индикации за обезценка на нематериален дълготраен актив, балансовата стойност на същия незабавно се намалява до неговата възстановима стойност съгласно изискванията на МСС 36 "Обезценка на активи".

2.9. Последващи разходи по дълготрайните активи

Последващо извършвани разходи се капитализират само в случай, че водят до увеличаване на икономическата изгода от използването на съответния актив, за когото са извършени. Последващо извършените разходи, възникващи във връзка със замяна на някой компонент от дълготрайните материални активи, който се е отчитал отделно, се капитализират след отписването на съответния самостоятелен компонент. Последващо извършвани разходи могат да се капитализират само в случай, че водят до увеличаване на икономическата изгода от използването на съответния актив, за когото са извършени. Всички останали последващи разходи се отчитат като текущи в отчета за приходите и разходите.

2.10. Лизингови договори

Дълготрайни активи, предоставени по лизингови договори, когато всички рискове и изгоди практически са преминали в полза на лизингополучателя, се класифицират като финансови лизингови договори. Тези активи се осчетоводяват като собствени активи и като задължение към лизингодателя. Лизинговите плащания се осчетоводяват в намаление към кредитора. Активите, получени по договори за финансов лизинг се амортизират на база оценения им полезен живот на ползване по линеен метод.

Договори за предоставяне на активи, при които рисковете и изгодите от актива ефективно остават при собственика, се класифицират като договори за оперативен лизинг. Задълженията за плащане по тези договори се признават в отчета за приходите и разходите на пропорционално - времева база за периода на лизинговия договор.

2.11. Материални запаси

Материали – оценяват се при придобиването им по доставна стойност, включваща разходите по закупуването и преработката, както и другите разходи, направени във връзка с доставянето им до настоящото местоположение и състояние. При отписването им последователно се прилага метода на първа входяща-първа изходяща.

Готовата продукция - отчита се по себестойност.

Себестойността на готовата продукция се формира от разходите по договорите за строителство, които включват:

-разходи, които са пряко свързани с конкретния договор-разходи за труд на обекта, включително обектов надзор, разходи за материали, използвани при строителството, амортизация на машините, оборудването, съоръженията и материалите използвани по договора, разходите за предвижването на машините, оборудването, съоръженията и материалите до и от площадката на изпълнение на договора, разходите за наемане на машини, оборудване и съоръжения, разходи за проектиране и техническа помощ, приблизителни разходи за работи по извършването на корекции и работи по гаранционната поддръжка включително и очакваните гаранционни разходи.

- разходи, които се отнасят към договорната дейност изобщо и могат да бъдат начислени по договора-застраховки, разходи за проектиране и техническа помощ, които не са пряко свързани с конкретен договор, общи разходи за строителството.

- други разходи, които могат да бъдат конкретно начислени на клиента съгласно условията на договора.

Незавършено производство – оценява се по себестойност, която се определя в края на всеки месец чрез инвентаризация на фактически и изпълнено СМР. Използва се метода “дял на завършеното строителство”.

Стоки - при придобиването се оценяват по доставна стойност, включваща разходите по закупуването и преработката, както и другите разходи, направени във връзка с доставянето им до настоящото местоположение и състояние. При отписването им последователно се прилага метода на среднопотеглена цена на периодична месечна база.

2.12. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по стойността на оригинално издадената фактура, намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. Приблизителната оценка за съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се обезценяват изцяло, когато правните основания за това се установят.

2.13. Парични средства и еквиваленти

Паричните средства представляват левови и валутни наличности в касата и в банките и в парични еквиваленти.

Левовите наличности са представени по номинална стойност, а валутните по заключителния курс на БНБ към 30.09.2009 г.

2.15. Дългосрочни задължения

Дълготрайни активи, предоставени по лизингови договори, когато всички рискове и изгоди практически са преминали в полза на дружеството се класифицират като финансови лизингови договори.

Отчитат се като собствени активи и като задължения към лизингодателя.

С лизинговите плащания се намаляват задълженията към кредитора. Активите, получени по договори за финансов лизинг, се амортизират на база оцененния им полезен живот на ползване по линеен метод.

Отчитат се отсрочени данъчни пасиви в съответствие с МСС 12 и действащото данъчно законодателство.

2.16. Преоценъчен резерв

Като **Преоценъчен резерв** в баланса е представен резултатът от извършваните през предходни години, включително до 2001 год. преоценки по действащото до края на 2001 г. счетоводно законодателство на притежаваните от дружеството дълготрайни материални активи, както и извършената към 31 декември 2002 г. преоценка на някои дълготрайни активи до справедливата им стойност с цел съобразяване с изискванията на промените в Националното счетоводно законодателство.

Преоценъчният резерв, формиран от преоценки по действащото до края на 2001 год. счетоводно законодателство, се признава като неразпределена печалба след изваждането от употреба на съответния актив или неговата пълна амортизация в данъчния амортизационен план.

Преоценъчният резерв, формиран от преоценки към 31.12.2002 г., се прехвърля в неразпределената печалба, когато преоценката бъде изцяло реализирана до нейната пълна амортизация.

Преоценъчният резерв е намален с размера на отсрочения данъчен пасив.

Дата: 06.10.2009 г.

Съставител:

/Н. Николаева/